

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інформаційних технологій, обліку та фінансів
Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ДЯЧУК Лілія Олегівна

УДК 336.71

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

«РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ **Лілія ДЯЧУК**

Керівник роботи:
Мартинюк Галина. Петрівна.
к. е. н., ст..викл.

Висновок кафедри фінансів і кредиту за результатами попереднього захисту:
ДЯЧУК ЛІЛІЇ Олегівни
Протокол засідання кафедри фінансів і кредиту № ____ від «____» травня 2024 р.

Завідувач кафедри _____

к.е.н., професор _____ Дмитро ДЕМА

«____» червня 2024 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти ДЯЧУК Лілія Олегівна захистила кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за університетською шкалою _____

Секретар ЕК

_____

Тетяна ТОВСТУХА

«____» червня 2024 р.

АНОТАЦІЯ

Дячук Л. О. Розвиток банківської системи України. *Рукопис.*

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. – Поліський національний університет, Житомир, 2024.

В кваліфікаційній роботі визначено і охарактеризовано основні етапи становлення банківської системи України; проаналізовано досягнутий рівень розвитку банківської системи України; окреслено основні напрями розвитку банківської системи України. Визначено песимістичний, реальний та оптимістичний сценарії для відновлення банківської системи в Україні після завершення війни.

Ключові слова: банківська система, банки з державною часткою, банки іноземних банківських груп, банки з приватним капіталом, становлення, розвиток.

SUMMARY

Dyachuk L. Development of the banking system of Ukraine. *Manuscript.*

Qualification work for a master's degree in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance". Polissia National University, 2024.

In the qualification work, the main stages of the formation of the banking system of Ukraine are defined and characterized; the achieved level of development of the banking system of Ukraine is analyzed; the main directions of development of the banking system of Ukraine are outlined. Pessimistic, realistic and optimistic scenarios for the restoration of the banking system in Ukraine after the end of the war are defined.

Key words: banking system, banks with a state share, banks of foreign banking groups, banks with private capital, establishment, development.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. Становлення банківської системи України.....	6
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	11
РОЗДІЛ 2. Сучасний стан банківської системи України.....	12
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	20
РОЗДІЛ 3. Напрями розвитку банківської системи України.....	21
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	24
ВИСНОВКИ.....	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	27

ВСТУП

Актуальність теми. Навіть у розпал повномасштабної війни банківська система в Україні залишається основою фінансово-кредитної системи, ефективно функціонує та забезпечує задовільний рівень інформаційної безпеки. Попри перешкоди, які створює воєнний стан, український банківський сектор успішно адаптувався до реалій воєнного часу та продовжує виконувати покладені на нього функції. Однак банківська система зазнала змін через певні обставини, що призвело до трансформацій всередині банківської інфраструктури, що впливає на безпеку банківського ринку. Таким чином, оцінка становлення та розвитку банківської системи України залишається актуальною темою дослідження в умовах воєнного стану.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Питання становлення та розвитку банківського сектору досліджували вчені: Баланюк М. В., Балицька М. В., Береславська О. І., Грановська І.В., Грубінка І.І., Д'яконова І.І., Дудченко В.Ю., Дятлова Ю. В., Карчева Г.Т., Королюк Т. О., Котік Б. С., Марина А. С., Яценко Є. І., Муравський О. А., Прокоф'єва О. В., Пукас Т. В., Савчук С. С., Смолінська С. Д., Шевчук Д. В., Яворська Н. П., та інші. В умовах воєнного стану дана тематика стає ще більш актуальною.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження етапів становлення та вивчення сучасного стану банківської системи України в умовах війни для визначення основних шляхів її розвитку

Завданнями кваліфікаційної роботи є:

- дослідити основні етапи становлення банківської системи України;
- проаналізувати сучасний стан розвитку банківської системи України;
- окреслити напрямки розвитку банківської системи України.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження виступає банківська система України. Предмет дослідження охоплює теоретико-

методичні та прикладні аспекти становлення та розвитку банківської системи України.

Методи дослідження. У процесі дослідження особливостей розвитку банківської системи України для розв'язання поставлених завдань застосовувалися різні методи: логічний метод пізнання, системний та абстрактний – при дослідженні становлення банківської системи; методи аналізу і синтезу – при визначенні особливостей, які впливають на розвиток банківської системи в сучасних умовах; фінансово-статистичні методи – при проведенні аналізу банківської системи зокрема; метод найменших квадратів – для прогнозування; методи табличного та графічного оформлення результатів кваліфікаційної роботи.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти з питань функціонування банківського сектору України, інтернет-ресурси щодо особливостей розвитку платоспроможних банків в сучасних умовах, дані НБУ та результати власних спостережень і досліджень.

Перелік публікацій автора за темою дослідження. Основні положення кваліфікаційної роботи були викладені в доповідях автора на тему:

1. Дячук Л. Основні сценарії повоєнної відбудови банківської системи України: матеріали VII науково-практичної студентської конференції «Фінансове забезпечення економіки», 30 травня 2024 р. Житомир: Поліський університет. 2024.

2. Дячук Л. Теоретико-методичні аспекти діяльності банків. Сучасний менеджмент: витоки, реалії та перспективи розвитку: тези доп. X Всеукр. студент. наук.-практ. конф., присвяч. 73-ій річниці від дня народження д.е.н., професора Петра Степановича Березівського. Львів, 2024.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота (23 сторінки основного тексту), складається із вступу, трьох розділів (10 таблиць), списку використаних джерел (46 найменувань).

РОЗДІЛ 1.

СТАНОВЛЕННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Сучасна українська банківська система сьогодні зазнає різноманітних суттєвих змін, які включають консолідацію банків та інших фінансових організацій шляхом злиття та поглинання в глобальному масштабі, а також розширення банківських операцій і диверсифікацію банківських установ; також помітно посилюється конкуренція на ринку банківських послуг, що призводить до появи нових банківських продуктів; крім того, територіальна структура банківської системи зазнала трансформації з появою нових великих гравців [16, с. 54].

Розвиток банківської системи України завжди відзначався тенденцією до інтенсивного зростання. Основними напрямками діяльності банківської системи України були і залишаються такі завдання: передусім забезпечення безперервного руху грошових капіталів в економіці держави.

Економіка країни не може нормально функціонувати без добре розвиненого банківського сектору, який є основним фінансовим посередником на ринку, що поєднує різні сфери економічної діяльності. Банківська система України відносно молода, але вже витримала п'ять великих криз: 1998, 2004, 2008, 2013-2015 та 2022 років. Ці кризи були зумовлені насамперед зовнішніми чинниками, такими як світова фінансова криза та, в останньому випадку, війна в Україні. Проте слід враховувати й внутрішні об'єктивні причини, які роблять банки більш вразливими — та особливості вітчизняного банківського бізнесу [39, с. 97].

В таблиці 1.1 коротко описано та досліджено етапи становлення банківської системи України.

Характеристика етапів становлення банківської системи України

Етап	Період	Головні риси
1	2	3
1-й етап	1991-1992 рр.	Розпочато перереєстрацію Національним банком України комерційних банків, які були зареєстровані за часів СРСР Держбанком СРСР. Йде процес акціонування державних банків і перетворення державних спеціалізованих банків у комерційні.
2-й етап	1992-1993 рр.	Почалася діяльність банків «нової хвилі»: «Аваль», «Інко», «Відродження», «Трансбанк», «ПриватБанк». Крім того, цей період також запам'ятовується створенням багатьох дрібних банків, які отримали значні прибутки завдяки інфляційному процесу.
3-й етап	1994-1996 рр.	Національним банком України запроваджено прозору систему банківського регулювання. Як наслідок, за цей час уповільнилися інфляційні процеси, що привабило філії іноземних банків на український ринок банківських послуг.
4-й етап	1996-2000 рр.	В обіг уведено національну валюту України гривню. 16 вересня 1996 року в Україні проводилася грошова реформа на підставі Указу Президента України Леоніда Кучми та статей 99 і 102 Конституції України.
5-й етап	2000-2008 рр.	Цей період був успішний для банківської системи України. На цьому етапі українська банківська система отримала нові закони: «Про банки і банківську діяльність» та «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг». Характерні укрупнення та консолідація капіталу банків.
6-й етап	2008-2014 рр.	Глобальна економічна світова криза, яка стала початком інфляційно-девальваційного знецінення національної валюти, політичну нестабільність. Депозитна криза: громадяни масово почали вимагати повернення своїх вкладів.
7-й етап	2014-2016 рр.	Виникла нова криза, яка обумовила різкий стрибок інфляції і девальвації національної валюти. Започаткувала політику очищення Національного банку України від проблемних банківських установ у 2014-2016 роках. Розпочато поступове впровадження міжнародних фінансових стандартів «Базель – III».
8-й етап	2017 р. – 23.02. 2022 р.	Після невдачі 2014 року сфера банківської діяльності зростає, а параметри фінансової стійкості значно покращилися. Ризиком втрати ліквідності та інсайдерським кредитуванням було успішно керовано. Центральний банк України (Національний банк України) дотримувався жорсткої монетарної політики та через недосконалість внутрішньої правової системи.
9-й етап	24.02. 2022 р.–до нині	Масштабне військове вторгнення російської федерації та оголошення воєнного стану в Україні, прискорили диференціацією загроз, також вимагали від банківського сектору швидкої адаптації.

Джерело: дані [3; 34]

Розпочнемо з огляду початкового етапу, який припав на перші роки незалежності України, зокрема з 1991 по 1992 рік. Створення української банківської системи збіглося з початком діяльності Національного банку України, як зазначено в Указі від Верховної Ради України від 20 березня 1991

року під назвою "Порядок введення в дію Закону України "Про банки і банківську діяльність". Ця дія фактично вивела Україну з групи країн рубльової зони, де рубль був офіційною валютою. Крім того, це рішення заклало міцну правову основу для створення незалежної грошової системи України [14, с. 101].

У той конкретний період виникла значна проблема через проголошення незалежності України, оскільки всі фінансові активи залишалися централізованими в Москві, столиці СРСР. Це згубно вплинуло на розвиток вітчизняної банківської системи [43, с. 53]. Однак, навіть у світлі цієї обставини, кількість зареєстрованих банківських установ досягла 77 до початку 1991 року, а згодом розширилася ще на 56 установ протягом 1992 року. Отже, загальна кількість банківських установ у 1992 році становила 133 [14, с. 102].

З початку 1992 по 1993 рік другий етап становлення банківської системи України характеризувався створенням приватних банківських установ. У цей період відбулося реформування системи банківського планування, яке було зосереджено насамперед на прогнозуванні потенційних траєкторій попиту та пропозиції на ринку банківських послуг. У результаті численні дрібні банківські установи заповнили систему, керуючись бажанням отримати вигоду від значної інфляції, яка панує в економіці, і отримати значні прибутки.

З 1994 по 1996 рік розгортається третій етап розвитку банківської системи, на пам'ять якого залишився крах 77 банківських установ. Крім того, близько 60 банків балансували на межі банкрутства [40, с. 48]. Реалізація урядом у 1994 році антиінфляційної програми призвела до зниження інфляційних процесів у цей період, що, у свою чергу, залучило іноземні банки до відкриття філій у нашій країні. Однак, незважаючи на ці зусилля, відсоток непрацюючих кредитів у порівнянні із загальною сумою кредитних вкладень залишався високим 28,3% та 22,3% відповідно. За абсолютним

показником цей рівень значно перевищував увесь капітал вітчизняної банківської системи [39, с. 313].

З початку 1996 по 2000 рр. розпочався четвертий етап із помітним посиленням економічних процесів у різних секторах. Цей прогрес спонукав до проведення грошової реформи. Крім того, були вжиті коригувальні заходи для усунення негативних наслідків рубльової інфляції. Починаючи з 1998 року, Україна зіткнулася з фінансовою кризою, яка глибоко вплинула на національну банківську систему. Крім того, відбулося помітне зниження прибутковості активів комерційних банків та суттєве зменшення депозитів на суму понад 400 млн грн. Натомість інші експерти припускають, що втрати капіталу досягли приблизно 1 трильйона доларів, що на той час було еквівалентно 46,1% економіки [19, с. 85].

Початок п'ятого етапу, який охоплює 2000-2008 роки, розпочався з перегляду Закону України "Про банки і банківську діяльність"[34, с. 113]. Оновлений закон окреслив структуру банківської системи, встановлюючи економічні, організаційні та правові принципи. Основною метою цього закону є забезпечення правових гарантій для захисту вкладників та інших банківських клієнтів, забезпечення сталого зростання та стабільності банківської системи, а також сприяння сприятливому середовищу для розвитку української економіки та культивування здорових конкуренція на фінансовому ринку [36].

Протягом останніх років цього періоду відбулося зростання споживчих запозичень серед населення. Основним засобом просування банківських послуг зараз є Інтернет. Національний банк України підвищує якість регуляторних заходів для комерційних банків.

Приблизно наприкінці 2008 року Україна вступила в шостий етап розвитку банківської системи. Цей період припав на світову фінансову кризу, яка суттєво вплинула на країну. Експерти визнали, що Україна зазнала більш серйозних і далекосяжних наслідків, ніж інші країни. В результаті цієї кризи

ВВП України різко впав на 15%, промислове виробництво впало на 21,9%, а гривня зазнала приголомшливої девальвації на 83% [14, с. 103].

У 2014 році розпочався сьомий етап розвитку банківської системи, який збігся з різкою девальвацією національної валюти. Офіційний курс гривні за цей період впав на 97,3%. У зв'язку з цим постало обов'язкове створення значних резервів для пом'якшення ризиків, пов'язаних з кредитним портфелем. Таким чином, з 2013 по 2014 рік резерви банків зросли майже вдвічі. На жаль, ця ситуація призвела до значних збитків у 2014 році [34, с. 114].

З 2014 по 2016 рік Національний банк України взяв на себе важливе завдання з вирішення проблемних питань з проблемними банками, які потенційно могли поставити під загрозу всю банківську систему. З 2017 року до початку масштабного конфлікту 24 лютого 2022 року розгортався восьмий етап становлення банківської системи України. Протягом цього періоду темпи краху банків помітно сповільнилися, що свідчить про відродження банківської системи.

Починаючи з 24 лютого 2022 року і триваючи до теперішнього часу, розпочався дев'ятий і нині завершальний етап початку всеосяжного конфлікту. Російська Федерація зазнала широкомасштабного вторгнення, що призвело до введення воєнного стану в Україні, що потребувало швидких змін у банківському секторі. Для забезпечення безперебійної роботи банківської системи Національний банк України вжив низку заходів, визначених постановою Правління НБУ №64/2022 [3].

В умовах воєнного стану банківська система зазнала певних змін. Йдеться, зокрема, про заборону зняття готівки в іноземній валюті з рахунків клієнтів. Крім того, було введено мораторій на міжнародні валютні платежі. Крім того, банки більше не проводять видаткові операції за рахунками резидентів держави, яка здійснила збройну агресію проти України. Нарешті, банки, які випускають електронні гроші, тимчасово призупинили надання

послуг, включаючи випуск електронних грошей, додавання коштів в електронні гаманці та розповсюдження електронних грошей.

Висновки до розділу 1

Встановлено, що, банківська система України з початку свого існування пройшла значний шлях у процесі свого становлення починаючи з 1991 р. і завершуючи сьогоднішнім. За період свого існування вона пережила чотири значні кризи: у 90-х роках, у 2004 р., у 2008 р., у 2014-2015 рр., та в 2022 р. і донині що не могло не вплинути на її становище.

Доведено, що наслідками першого року війни для банківської системи стали руйнування активів та заставного майна, падіння доходів та погіршення платоспроможності позичальників знижують їх спроможність обслуговувати кредити, знижують якість кредитних портфелів банків та зумовлюють збільшення відрахувань у резерви. Робота з непрацюючими кредитами, яка виникла під час поточної кризи, буде продовжуватись після завершення її глибокої фази.

РОЗДІЛ 2.

СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Поточний стан розвитку банківського сектору переважно визначається триваючими воєнними діями в Україні і необхідністю банківських установ адаптуватися до цих умов. Зараз Україна перебуває у розпалі війни, яка глибоко вплинула на всі аспекти суспільства, включно з банківським сектором. Незважаючи на триваючі військові дії в різних регіонах країни, банківський сектор успішно зберіг певну операційну стабільність.

Дослідження, проведені українськими вченими [2; 4; 13; 18; 20; 26; 38] підтвердили, що українська банківська система зараз переживає значні трансформації. Ці зміни охоплюють консолідацію банків і фінансових організацій шляхом глобальних злиттів і поглинань, а також розширення та диверсифікацію банківських операцій. Крім того, територіальна структура банківської системи зазнала змін із появою нових ключових гравців.

Незважаючи на триваючий воєнний стан в Україні, який вплинув на всі верстви суспільства, включно з банківським сектором, у його функціонуванні спостерігається відносна стабільність. Попри зменшення кількості банківських відділень по країні у 2022 році, у звільнених регіонах банки відновили роботу. На сьогодні приблизно 70% всіх відділень банків належать системно значущим банкам, а решта 30% належать філіям інших банків [17].

Проаналізуємо динаміку основних показників банківської системи України за 2019-2023 роки. Аналіз проведемо в цілому по банківській системі і в розрізі окремих груп банків: банки з державною часткою; банки іноземних банківських груп; банки з приватним капіталом.

В таблиці 2.1 наведені дані щодо кількості платоспроможних банків в Україні за 2019-2023 рр. Дана інформація має суттєвий вплив на стан всієї банківської системи.

Таблиця 2.1

Динаміка платоспроможних банків за 2019-2023 рр.

Станом на початок року	Кількість банків, установ	Абсолютна зміна, установ		Темп зростання		Темп приросту, %	
		базис.	ланц.	базис.	ланц.	базис.	ланц.
Банки з державною часткою							
2020	5	-	-	-	-	-	-
2021	5	0	0	1,00	1,00	0,0	0,0
2022	4	-1	-1	0,80	0,80	-20,0	-20,0
2023	4	-1	0	0,80	1,00	-20,0	0,0
2024	5	0	1	1,00	1,25	0,0	25,0
Банки іноземних банківських груп							
2020	20	-	-	-	-	-	-
2021	20	0	0	1,00	1,00	0,0	0,0
2022	20	0	0	1,00	1,00	0,0	0,0
2023	16	-4	-4	0,80	0,80	-20,0	-20,0
2024	14	-6	-2	0,70	0,88	-30,0	-12,5
Банки з приватним капіталом							
2020	50	-	-	-	-	-	-
2021	48	-2	-2	0,96	0,96	-4,0	-4,0
2022	47	-3	-1	0,94	0,98	-6,0	-2,1
2023	47	-3	0	0,94	1,00	-6,0	0,0
2024	44	-6	-3	0,88	0,94	-12,0	-6,4
Банки разом							
2020	75	-	-	-	-	-	-
2021	73	-2	-2	0,97	0,97	-2,7	-2,7
2022	71	-4	-2	0,95	0,97	-5,3	-2,7
2023	67	-8	-4	0,89	0,94	-10,7	-5,6
2024	63	-12	-4	0,84	0,94	-16,0	-6,0

Джерело: за даними НБУ.

Розрахунки таблиці 2.1 засвідчують, що станом на початок 2024 р. порівняно початку 2023 р. кількість платоспроможних банків зменшилася на 4 установи чи на 6,0%, а порівняно початку 2020 р. зменшилася на 12 банків чи на 16%. найбільше зменшилася кількість банків з іноземним і приватним капіталом – по 6 установ.

У таблиці 2.2 представлена інформація про динаміку загальних активів банків.

Таблиця 2.2

**Динаміка загальних активів платоспроможних банків України
за 2019-2023 рр.**

Станом на початок року	Загальні активи, млн. грн	Абсолютна зміна, млн.грн		Темп зростання		Темп приросту, %	
		базис.	ланц.	базис.	ланц.	базис.	ланц.
Банки з державною часткою							
2020	1196779,2	-	-	-	-	-	-
2021	1232616	35836,8	35836,8	1,03	1,03	3,0	3,0
2022	1173115,2	-23664	-59500,8	0,98	0,95	-2,0	-4,8
2023	1438424,5	241645,3	265309,3	1,20	1,23	20,2	22,6
2024	1854796,8	658017,6	416372,3	1,55	1,29	55,0	28,9
Банки іноземних банківських груп							
2020	538696,9	-	-	-	-	-	-
2021	637170,5	98473,6	98473,6	1,18	1,18	18,3	18,3
2022	709234,6	170537,7	72064,1	1,32	1,11	31,7	11,3
2023	755918,6	217221,7	46684	1,40	1,07	40,3	6,6
2024	806732,4	268035,5	50813,8	1,50	1,07	49,8	6,7
Банки з приватним капіталом							
2020	246118,4	-	-	-	-	-	-
2021	336128,5	90010,1	90010,1	1,37	1,37	36,6	36,6
2022	475974,6	229856,2	139846,1	1,93	1,42	93,4	41,6
2023	522451,3	276332,9	46476,7	2,12	1,10	112,3	9,8
2024	647091,9	400973,5	124640,6	2,63	1,24	162,9	23,9
Банки разом							
2020	1981594,5	-	-	-	-	-	-
2021	2205914,9	224320,4	224320,4	1,11	1,11	11,3	11,3
2022	2358324,4	376729,9	152409,5	1,19	1,07	19,0	6,9
2023	2716794,3	735199,8	358469,9	1,37	1,15	37,1	15,2
2024	3308621,1	1327026,6	591826,8	1,67	1,22	67,0	21,8

Джерело: за даними НБУ.

Розрахунки таблиці 2.2 засвідчують, що станом на початок 2024 р. порівняно початку 2023 р. загальні активи платоспроможних банків зросли на 591826,8 млн грн чи на 21,8%, а порівняно початку 2020 р. збільшилася на 1327026,6 млн грн чи на 67,0%.

Найбільша частка росту активів спостерігається в банках з державною часткою власності.

У таблиці 2.3 представлена інформація про динаміку чистих активів банків.

Таблиця 2.3

**Динаміка чистих активів платоспроможних банків України
за 2019-2023 рр.**

Станом на початок року	Чисті активи, млн. грн	Абсолютна зміна, млн.грн		Темп зростання		Темп приросту, %	
		базис.	ланц.	базис.	ланц.	базис.	ланц.
Банки з державною часткою							
2020	825027,8	-	-	-	-	-	-
2021	958662,2	133634,4	133634,4	1,16	1,16	16,2	16,2
2022	959503,5	134475,7	841,3	1,16	1,00	16,3	0,1
2023	1187678	362650,2	228174,5	1,44	1,24	44,0	23,8
2024	1576905,4	751877,6	389227,4	1,91	1,33	91,1	32,8
Банки іноземних банківських груп							
2020	444749	-	-	-	-	-	-
2021	549981	105232	105232	1,24	1,24	23,7	23,7
2022	639176	194427	89195	1,44	1,16	43,7	16,2
2023	694413,8	249664,8	55237,8	1,56	1,09	56,1	8,6
2024	763989,7	319240,7	69575,9	1,72	1,10	71,8	10,0
Банки з приватним капіталом							
2020	223521,1	-	-	-	-	-	-
2021	314197,3	90676,2	90676,2	1,41	1,41	40,6	40,6
2022	454552,7	231031,6	140355,4	2,03	1,45	103,4	44,7
2023	469586,3	246065,2	15033,6	2,10	1,03	110,1	3,3
2024	601910,4	378389,3	132324,1	2,69	1,28	169,3	28,2
Банки разом							
2020	1493297,8	-	-	-	-	-	-
2021	1822840,5	329542,7	329542,7	1,22	1,22	22,1	22,1
2022	2053232,3	559934,5	230391,8	1,37	1,13	37,5	12,6
2023	2351678	858380,2	298445,7	1,57	1,15	57,5	14,5
2024	2942805,5	1449507,7	591127,5	1,97	1,25	97,1	25,1

Джерело: за даними НБУ.

Розрахунки таблиці 2.3 засвідчують, що станом на початок 2024 р. порівняно початку 2023 р. чисті активи платоспроможних банків зросли на 591127,5 млн грн чи на 25,1%, а порівняно початку 2020 р. збільшилися на 1449507,7 млн грн чи на 97,1%.

Станом на початок 2024 р. порівняно початку 2023 р. чисті активи банків з державною часткою зросли на 389227,4 млн грн чи на 32,8%, а порівняно початку 2020 р. збільшилися на 751877,6 млн грн чи на 91,1%.

Отже, державні банки показали найкращу динаміку, далі розташувалися банки з приватним капіталом, а за ними банки іноземних банківських груп.

У таблиці 2.4 представлена інформація про динаміку власного капіталу банків.

Таблиця 2.4

Динаміка власного капіталу платоспроможних банків України за 2019-2023 рр.

Станом на початок року	Власний капітал, млн. грн	Абсолютна зміна, млн.грн		Темп зростання		Темп приросту, %	
		базис.	ланц.	базис.	ланц.	базис.	ланц.
Банки з державною часткою							
2020	91503,5	-	-	-	-	-	-
2021	93897,2	2393,7	2393,7	1,03	1,03	2,6	2,6
2022	112562,7	21059,2	18665,5	1,23	1,20	23,0	19,9
2023	88895,3	-2608,2	-23667,4	0,97	0,79	-2,9	-21,0
2024	141722,6	50219,1	52827,3	1,55	1,59	54,9	59,4
Банки іноземних банківських груп							
2020	72859,4	-	-	-	-	-	-
2021	77555,4	4696	4696	1,06	1,06	6,4	6,4
2022	92980,5	20121,1	15425,1	1,28	1,20	27,6	19,9
2023	74159	1299,6	-18821,5	1,02	0,80	1,8	-20,2
2024	91741,9	18882,5	17582,9	1,26	1,24	25,9	23,7
Банки з приватним капіталом							
2020	35557,8	-	-	-	-	-	-
2021	38007	2449,2	2449,2	1,07	1,07	6,9	6,9
2022	49970,9	14413,1	11963,9	1,41	1,31	40,5	31,5
2023	52785,5	17227,7	2814,6	1,48	1,06	48,4	5,6
2024	63332,3	27774,5	10546,8	1,78	1,20	78,1	20,0
Банки разом							
2020	199920,6	-	-	-	-	-	-
2021	209459,6	9539	9539	1,05	1,05	4,8	4,8
2022	255514,1	55593,5	46054,5	1,28	1,22	27,8	22,0
2023	215839,9	15919,3	-39674,2	1,08	0,84	8,0	-15,5
2024	296796,7	96876,1	80956,8	1,48	1,38	48,5	37,5

Джерело: за даними НБУ.

Розрахунки таблиці 2.4 засвідчують, що станом на початок 2024 р. власний капітал платоспроможних банків рівний 296796,7 млн грн (10,1% від джерел покриття чистих активів), що порівняно початку 2023 р. більше на 80956,8 млн грн чи на 37,5%, а порівняно початку 2020 р. більше на 96876,1 млн грн чи на 48,5%.

У таблиці 2.5 представлена інформація про динаміку зобов'язань банків.

Таблиця 2.5

Динаміка зобов'язань платоспроможних банків України за 2019-2023 рр.

Станом на початок року	Зобов'язання, млн. грн	Абсолютна зміна, млн.грн		Темп зростання		Темп приросту, %	
		базис.	ланц.	базис.	ланц.	базис.	ланц.
Банки з державною часткою							
2020	733524,3	-	-	-	-	-	-
2021	864765	131240,7	131240,7	1,18	1,18	17,9	17,9
2022	846940,8	113416,5	-17824,2	1,15	0,98	15,5	-2,1
2023	1098782,7	365258,4	251841,9	1,50	1,30	49,8	29,7
2024	1435182,8	701658,5	336400,1	1,96	1,31	95,7	30,6
Банки іноземних банківських груп							
2020	371889,6	-	-	-	-	-	-
2021	472425,6	100536	100536	1,27	1,27	27,0	27,0
2022	546195,5	174305,9	73769,9	1,47	1,16	46,9	15,6
2023	620254,8	248365,2	74059,3	1,67	1,14	66,8	13,6
2024	672247,8	300358,2	51993	1,81	1,08	80,8	8,4
Банки з приватним капіталом							
2020	187963,3	-	-	-	-	-	-
2021	276190,3	88227	88227	1,47	1,47	46,9	46,9
2022	404581,8	216618,5	128391,5	2,15	1,46	115,2	46,5
2023	416800,8	228837,5	12219	2,22	1,03	121,7	3,0
2024	538578,1	350614,8	121777,3	2,87	1,29	186,5	29,2
Банки разом							
2020	1293377,2	-	-	-	-	-	-
2021	1613380,9	320003,7	320003,7	1,25	1,25	24,7	24,7
2022	1797718,2	504341	184337,3	1,39	1,11	39,0	11,4
2023	2135838,1	842460,9	338119,9	1,65	1,19	65,1	18,8
2024	2646008,8	1352631,6	510170,7	2,05	1,24	104,6	23,9

Джерело: за даними НБУ.

Отже, банки іноземних банківських груп показали найвище співвідношення між власним і позиковим капіталом (0,136, тобто на 1 грн позикового капіталу припадало 0,136 грн власного) далі розташувалися банки з приватним капіталом (0,118), а за ними державні банки показали (0,099).

Воєнні дії не завадили банківському сектору отримати в 2022 і в 2023 році прибуток, а вагому роль при цьому відігравав подальший ріст комісійних та процентних доходів [17].

У таблиці 2.6 представлена інформація про динаміку чистих процентних доходів банків.

Розрахунки таблиці 2.6 засвідчують, що за 2024 рік порівняно 2023 р. чисті процентні доходи платоспроможних банків зросли на 49758 млн грн чи на 32,8%, а порівняно 2019 р. збільшилися на 122561 млн грн чи в 2,6 рази.

Таблиця 2.6

Динаміка чистих процентних доходів платоспроможних банків України за 2019-2023 рр.

За рік	Чисті процентні доходи, млн. грн	Абсолютна зміна, млн.грн		Темп зростання		Темп приросту, %	
		базис.	ланц.	базис.	ланц.	базис.	ланц.
Банки з державною часткою							
2019	29711,2	-	-	-	-	-	-
2020	34185,5	4474,3	4474,3	1,15	1,15	15,1	15,1
2021	52521,9	22810,7	18336,4	1,77	1,54	76,8	53,6
2022	63881,3	34170,1	11359,4	2,15	1,22	115,0	21,6
2023	95293,1	65581,9	31411,8	3,21	1,49	220,7	49,2
Банки іноземних банківських груп							
2019	33979	-	-	-	-	-	-
2020	31304,7	-2674,3	-2674,3	0,92	0,92	-7,9	-7,9
2021	36739,3	2760,3	5434,6	1,08	1,17	8,1	17,4
2022	52157,4	18178,4	15418,1	1,53	1,42	53,5	42,0
2023	61781,6	27802,6	9624,2	1,82	1,18	81,8	18,5
Банки з приватним капіталом							
2019	15201,6	-	-	-	-	-	-
2020	19358	4156,4	4156,4	1,27	1,27	27,3	27,3
2021	28387	13185,4	9029	1,87	1,47	86,7	46,6
2022	35656,1	20454,5	7269,1	2,35	1,26	134,6	25,6
2023	44378,1	29176,5	8722	2,92	1,24	191,9	24,5
Банки разом							
2019	78891,8	-	-	-	-	-	-
2020	84848,1	5956,3	5956,3	1,08	1,08	7,5	7,5
2021	117648,2	38756,4	32800,1	1,49	1,39	49,1	38,7
2022	151694,8	72803	34046,6	1,92	1,29	92,3	28,9
2023	201452,8	122561	49758	2,55	1,33	155,4	32,8

Джерело: за даними НБУ.

Отже, по отриманню процентних доходів державні банки показали найкращу динаміку, далі розташувалися банки з приватним капіталом, а за ними банки іноземних банківських груп.

У таблиці 2.7 представлена інформація про динаміку чистого прибутку банків.

Таблиця 2.7

**Динаміка чистого прибутку платоспроможних банків України
за 2019-2023 рр.**

За рік	Чистий прибуток, млн. грн	Абсолютна зміна, млн.грн		Темп зростання		Темп приросту, %	
		базис.	ланц.	базис.	ланц.	базис.	ланц.
Банки з державною часткою							
2019	34231,7	-	-	-	-	-	-
2020	21887,7	-12344	-12344	0,64	0,64	-36,1	-36,1
2021	42605,2	8373,5	20717,5	1,24	1,95	24,5	94,7
2022	19258,0	-14973,7	-23347,2	0,56	0,45	-43,7	-54,8
2023	54710,2	20478,5	35452,2	1,60	2,84	59,8	184,1
Банки іноземних банківських груп							
2019	19009,2	-	-	-	-	-	-
2020	12499,2	-6510	-6510	0,66	0,66	-34,2	-34,2
2021	22250,1	3240,9	9750,9	1,17	1,78	17,0	78,0
2022	-387,7	-19396,9	-22637,8	-0,02	-0,02	-102,0	-101,7
2023	22432,0	3422,8	22819,7	1,18	-57,86	18,0	-5885,9
Банки з приватним капіталом							
2019	5115,3	-	-	-	-	-	-
2020	5339,8	224,5	224,5	1,04	1,04	4,4	4,4
2021	12520,4	7405,1	7180,6	2,45	2,34	144,8	134,5
2022	3051,1	-2064,2	-9469,3	0,60	0,24	-40,4	-75,6
2023	9403,0	4287,7	6351,9	1,84	3,08	83,8	208,2
Банки разом							
2019	58356,2	-	-	-	-	-	-
2020	39726,7	-18629,5	-18629,5	0,68	0,68	-31,9	-31,9
2021	77375,7	19019,5	37649	1,33	1,95	32,6	94,8
2022	21921,3	-36434,9	-55454,4	0,38	0,28	-62,4	-71,7
2023	86545,2	28189	64623,9	1,48	3,95	48,3	294,8

Джерело: за даними НБУ.

Розрахунки таблиці 2.7 засвідчують, що за 2024 рік банківська система отримала найбільшу суму чистого прибутку за період дослідження – 86545,2 млн. грн, що порівняно 2023 р. більше на 64623,9 млн грн чи в 4 рази, а порівняно 2019 р. більше на 28189 млн грн чи на 48,3%.

Отже, по прибутковості державні банки показали найкращу динаміку, далі з розташувалися банки іноземних банківських груп, а за ними банки з

приватним капіталом. Така ситуація може свідчити про ефективність банківського сектору в умовах війни..

Висновки до розділу 2

Встановлено що, функціонування банківської системи в умовах сучасних викликів надзвичайне складне та важливе питання. Банківський сектор України спромігся майже безперерійно працювати в період воєнного стану.

Незважаючи на триваючий воєнний стан в Україні, який вплинув на всі верстви суспільства, включно з банківським сектором, у його функціонуванні спостерігається відносна стабільність. За 2024 рік банківська система отримала найбільшу суму чистого прибутку за період дослідження – 86545,2 млн. грн, що порівняно 2023 р. більше на 64623,9 млн грн чи в 4 рази, а порівняно 2019 р. більше на 28189 млн грн чи на 48,3%.

РОЗДІЛ 3.

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Банківська система України стикається з унікальними викликами та можливостями під час та після війни. Однак наявність тривалої політичної та економічної нестабільності може перешкоджати цьому процесу. Тому важливо розробити всебічну стратегію та сприяти співпраці між усіма зацікавленими сторонами [16].

В найближчій перспективі українські банки мають віддати перевагу таким напрямам діяльності: по-перше, вони мають зосередитися на забезпеченні прибутковості та підтримці ліквідності банків через операції з державними цінними паперами, такими як депозитні сертифікати НБУ та інші фінансові інструменти НБУ; по-друге, має бути контрольоване збільшення обсягів споживчого кредитування з урахуванням розроблених підходів до оцінки ризиків, а керівники банків повинні паралельно вивчати шляхи зниження ризиків, пов'язаних з цим видом кредитування, шляхом встановлення обмежень на кредити ненадійним позичальникам; по-третє, для банків вкрай важливо продати свою нерухомість, оскільки це суттєво вплине на їхній регулятивний капітал, а кошти, отримані від цих продажів, потім мають бути спрямовані на кредитування як фізичних, так і юридичних осіб, а також інвестовані у фінансово надійні інструменти з мінімальним ризиком.

Основна мета українських банків – гарантувати отримання сприятливих грошових потоків від ефективного використання інвестиційної нерухомості, що належить банку. Крім того слід вивчити доцільність включення в діяльність банку депозитарної, брокерської та дилерської діяльності. Крім того, потрібно удосконалити систему управління фінансовою діяльністю відповідно до принципів достовірності інформації, забезпечення рівноваги, ефективності та ліквідності, а також диверсифікувати інструменти управління фінансовими потоками.

Враховуючи очевидні та приховані ризики, які супроводжують воєнний стан, для фінансово стабільних банків вкрай важливо отримати знання та навички, необхідні для майбутнього розвитку. Це пов'язано з тривалим впливом, який воєнний стан може мати на різні аспекти суспільства.

Головне завдання правління фінансово стабільних банків – знайти методи і підходи, за допомогою яких вони можуть відновити кредитування до рівнів, які були до війни, забезпечуючи при цьому постійну підтримку та збереження своєї клієнтської бази. Платоспроможні банки повинні зосередитися на створенні та підтримці стабільних бізнес-моделей у період до завершення війни і післявоєнний період.

Отже, для відновлення банківської системи у післявоєнний період потрібен комплексний підхід. Такий підхід має відповідати потребам економіки та суспільства, одночасно забезпечуючи стабільність, надійність та інноваційність банківської системи. Тепер розглянемо різні сценарії розвитку банківської системи після війни.

За оптимістичного сценарію після закінчення війни уряд України спрямовує свої зусилля на швидке та ефективне відновлення банківського сектору. Співпрацюючи з міжнародними союзниками та інвесторами, країна розпочинає амбітну програму реформ, спрямовану на створення сучасної, прозорої та довговічної банківської системи. Впровадження передових технологій і регулювання, що адаптується, відіграє ключову роль у сприянні економічному відродженню країни. Забезпечуючи необмежену доступність фінансових послуг, уряд сприяє підвищенню фінансової грамотності, тим самим сприяючи фінансовій доступності, підвищуючи добробут населення та сприяючи економічному розвитку [16].

У досить песимістичному прогнозі Україна може зіткнутися з проблемами у відбудові своєї банківської системи після війни. Масштабні руйнування та понесені втрати перешкоджатимуть процесу відновлення. Як наслідок, відсоток населення, здатного користуватися банківськими

послугами, зменшується, що створює потенційний ризик подальшого економічного спаду [16].

Реалістичний сценарій показує, що в процесі перебудови банківської системи в Україні постануть нові виклики, які створять можливості для розвитку. Для відновлення економіки банки відіграватимуть вирішальну роль у наданні фінансової підтримки реальному сектору. Крім того, стратегії відновлення включатимуть фінансову грамотність і технологічний прогрес. Для вирішення цих складнощів необхідною буде збалансована державна політика та ефективна співпраця між усіма учасниками ринку в банківському секторі [16].

Спрогнозуємо основні показники банківської системи України на перспективу. Отримані результати прогнозу вартості активів і пасивів банків України відобразимо в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

**Прогноз вартості активів і пасивів банків України за рівнянням
лінійного тренду**

Станом на початок року	Чисті активи, млн. грн)	Власний капітал, млн. грн	Зобов'язання, млн. грн
01.01.2020 (t=1)	1493297,8	199920,6	1293377,2
01.01.2021 (t=2)	1822840,5	209459,6	1613380,9
01.01.2022 (t=3)	2053232,3	255514,1	1797718,2
01.01.2023 (t=4)	2351678	215839,9	2135838,1
01.01.2024 (t=5)	2942805,5	296796,7	2646008,8
Рівняння регресії	$Y_t = 1104414,95 + 342785,29t$	$Y_t = 175466,43 + 20013,25t$	$Y_t = 928948,52 + 322772,04t$
01.01.2025 (t=6)	2865580,8	295545,9	2865580,8
01.01.2026 (t=7)	3188352,8	315559,2	3188352,8

Джерело: розраховано за даними НБУ

Прогнозні розрахунки таблиці 3.1 засвідчують, що чисті активи платоспроможних банків на початок 2025 р. будуть рівні сумі 2865580,8 млн грн, а на початок 2026 р. дорівнюватимуть 3188352,8 млн грн; власний капітал платоспроможних банків на початок 2025 р. будуть рівний сумі 295545,9 млн грн, а на початок 2026 р. сягне рівня 315559,2 млн грн;

зобов'язання платоспроможних банків на початок 2025 р. будуть рівні сумі 2865580,8 млн грн, а на початок 2026 р. дорівнюватимуть 3188352,8 млн грн;

Отримані результати прогнозу прибутку банків України відобразимо в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Прогноз прибутку банків України за рівнянням лінійного тренду

Рік	Чисті процентні доходи, млн. грн	Чисті комісійні доходи, млн. грн	Чистий прибуток, млн. грн
2019 (t=1)	78891,8	43961	58356,2
2020 (t=2)	84848,1	46508,4	39726,7
2021 (t=3)	117648,2	57976,6	77375,7
2022 (t=4)	151694,8	50172,8	21921,3
2023 (t=5)	201452,8	50142,4	86545,2
Рівняння регресії	$Y_t=33316,53+31196,87t$	$Y_t=44944,08+1602,72t$	$Y_t=45213,24+2857,26t$
2024 (t=6)	220497,8	54560,4	68356,8
2025 (t=7)	251694,6	56163,1	72214,1

Джерело: розраховано за даними НБУ

Прогнозні розрахунки таблиці 3.2 засвідчують, що чисті процентні доходи платоспроможних банків за 2025 р. будуть рівні сумі 220497,8 млн грн, а за 2026 р. сягнуть 251694,6 млн грн; чисті комісійні доходи платоспроможних банків за 2025 р. будуть рівні сумі 54560,4 млн грн, а за 2026 р. сягнуть 50142,4 млн грн; чистий прибуток платоспроможних банків за 2025 р. буде отриманий в сумі 68356,8 млн грн, а за 2026 р. сягнуть 72214,1 млн грн. Отже, в перспективі очікуємо на розвиток банківського сектору.

Висновки до розділу 3

Доведено, що відновлення та модернізація банківської системи України після війни вимагають комплексного підходу, значної відданості та міжнародної допомоги. Віддаючи пріоритет стабільності, прозорості та інноваціям, ми можемо зробити значний крок до досягнення економічного відновлення та забезпечення сталого розвитку.

ВИСНОВКИ

Банківська система України з початку свого існування пройшла значний шлях у процесі свого становлення починаючи з 1991 р. і завершуючи сьогоднішнім. За період свого існування вона пережила чотири значні кризи: у 90-х роках, у 2004 р., у 2008 р., у 2014-2015 рр., та в 2022 р. і донині що не могло не вплинути на її становище.

Встановлено що, незважаючи на триваючий воєнний стан в Україні, який вплинув на всі верстви суспільства, включно з банківським сектором, у його функціонуванні спостерігається відносна стабільність:

- станом на початок 2024 р. порівняно початку 2023 р. кількість платоспроможних банків зменшилася на 4 установи чи на 6,0%, а порівняно початку 2020 р. зменшилася на 12 банків чи на 16%. найбільше зменшилася кількість банків з іноземним і приватним капіталом – по 6 установ;
- станом на початок 2024 р. порівняно початку 2023 р. чисті активи платоспроможних банків зросли на 591127,5 млн грн чи на 25,1%, а порівняно початку 2020 р. збільшилися на 1449507,7 млн грн чи на 97,1%;
- станом на початок 2024 р. власний капітал платоспроможних банків рівний 296796,7 млн грн (10,1% від джерел покриття чистих активів), що порівняно початку 2023 р. більше на 80956,8 млн грн чи на 37,5%, а порівняно початку 2020 р. більше на 96876,1 млн грн чи на 48,5%;
- станом на початок 2024 р. зобов'язання платоспроможних банків рівні сумі 2646008,8 млн грн (89,9% від джерел покриття чистих активів), що порівняно початку 2023 р. більше на 510170,7 млн грн чи на 23,9%, а порівняно початку 2020 р. більше на 1352631,6 млн грн чи в 2 рази;
- за 2024 рік банківська система отримала найбільшу суму чистого прибутку за період дослідження – 86545,2 млн. грн, що порівняно 2023 р. більше на 64623,9 млн грн чи в 4 рази, а порівняно 2019 р. більше на 28189 млн грн чи на 48,3%;

Обґрунтовано, що в найближчій перспективі українські банки мають віддати перевагу таким напрямкам діяльності: по-перше, вони мають зосередитися на забезпеченні прибутковості та підтримці ліквідності банків; по-друге, має бути контрольоване збільшення обсягів споживчого кредитування; по-третє, для банків вкрай важливо продати свою нерухомість, оскільки це суттєво вплине на їхній регулятивний капітал.

Прогнозні розрахунки показують, що чисті процентні доходи платоспроможних банків за 2025 р. будуть рівні сумі 220497,8 млн грн, а за 2026 р. сягнуть 251694,6 млн грн; чисті комісійні доходи платоспроможних банків за 2025 р. будуть рівні сумі 54560,4 млн грн, а за 2026 р. сягнуть 50142,4 млн грн; чистий прибуток платоспроможних банків за 2025 р. буде отриманий в сумі 68356,8 млн грн, а за 2026 р. сягнуть 72214,1 млн грн. Отже, в перспективі очікуємо на розвиток банківського сектору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрейків Т. Я., Кицун С. М., Курят О. О. Банківська система України та її роль у розвитку реального сектору економіки. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2019. Вип. 58. С. 129-135.
2. Балицька М. В., Пукас Т. В. Функціонування державного банківського сектору в умовах воєнного стану в Україні. *Ефективна економіка*. 2023. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_4_45 (дата звернення 06.05.2024).
3. Бандурка О. О. Адміністративно-правове регулювання банківської діяльності в Україні. *Право.ua*. 2017. № 1. С. 65-68.
4. Береславська О. І. Банківський сектор України: аналіз чинників неплатоспроможності, банкрутства та ліквідації банків. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка*. 2023. № 29. С. 43-49.
5. Береславська О.І. Девальвація гривні та спричинені нею виклики для України. *Вісник Національного банку України*. 2015. № 2. С. 26-33.
6. Бечко П. К., Бондаренко Н. В., Власюк С. А. Комплексна оцінка ефективності діяльності комерційних банків. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2022. Вип. 101(2). С. 30-37.
7. Вінценті Е., Кушнір Н. О. Сучасні тенденції ринку банківських послуг із застосуванням інформаційних технологій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2022. Вип. 43. С. 32-36.
8. Геєць В. Формування і розвиток фінансової кризи 2008-2009 років в Україні. *Економіка України*. 2010. № 4. С. 5-15.

9. Гелич А. О. Правові засоби регулювання господарської діяльності банків національним банком України. *Юридична Україна*. 2017. № 7-8. С. 92-98.
10. Грановська І.В. Особливості становлення та розвитку банківської системи в Україні. *Економічний вісник університету*. 2011. № 17(2). С. 111-116.
11. Грубінка І.І. Особливості розвитку та сучасного стану банківської системи України в контексті державної монетарної політики. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2017. № 10. С. 579-582.
12. Д'яконова І.І. Історичні аспекти розвитку банківської системи України. *Економіка промисловості*. 2008. № 2(41). С. 10-18.
13. Дзюблюк О.В. Проблеми активізації банківського кредитування реального сектору економіки в умовах воєнного стану. *Вісник економіки*. 2023. Вип. 3. С. 8-25.
14. Дудченко В.Ю. Етапи формування та сучасні проблеми розвитку банківської системи України. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2014. Вип. 40. С. 99-109.
15. Дятлова Ю. В. Розвиток банківського сектору України в умовах конкурентної інтерналізації: методичний підхід до оцінювання. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2020. Вип. 16(1). С. 67-74.
16. Дячук Л. Основні сценарії повоєнної відбудови банківської системи України: матеріали VII науково-практичної студентської конференції «Фінансове забезпечення економіки», 30 травня 2024 р. Житомир: Поліський університет. 2024. С. 50-53.
17. Дячук Л. Теоретико-методичні аспекти діяльності банків. Сучасний менеджмент: витоки, реалії та перспективи розвитку: тези доп. X Всеукр. студент. наук.-практ. конф., присвяч. 73-ій річниці від дня народження д.е.н., професора Петра Степановича Березівського. Львів, 2024. С. 179-183.

18. Єрмак В. Банківська система України у період повоєнного відновлення: виклики та шляхи розвитку. *Державне будівництво*. 2023. Том 2 № 34. С. 214-223

19. Захарченко В. Особливості становлення та проблеми організації банківської системи України: міжнародні порівняння. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2021. № 1. С. 88-97.

20. Заячківська О. В., Сиротюк О. Ю. Фінансова безпека банківського сектору України. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2023. Вип. 1. С. 33-41.

21. Карчева Г.Т. Особливості становлення та розвитку банківської системи України. *Економіка і прогнозування*. 2005. № 2.

22. Качула С. В., Жучик М. А. Теоретико-практичний аспект дослідження прибутковості комерційного банку. *Ефективна економіка*. 2022. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_10_15 (дата звернення 10.01.2024).

23. Кількість банків в Україні. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/stat/count/> (дата звернення: 10.05.2024).

24. Колодізев О. Становлення банківської системи України: минуле, світовий досвід, проблеми реформування. *Банківська справа*. 2000. № 2. С. 26-31.

25. Королюк Т. О. Диспропорції розвитку банківського сектору України та шляхи їх подолання. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 24. С. 99-105.

26. Котік Б. С., Смолінська С. Д. Функціонування банківського сектору України в період воєнного стану. *Молодий вчений*. 2023. № 10 (122). С. 213-217.

27. Кузнецова А.В. Вплив глобалізації на розвиток банківської системи України : монографія. Одеса : Атлант, 2011. 517 с.

28. Кулицький С. Банківська система України: сучасний стан і тенденції розвитку. Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ. URL:

http://nbuv.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3784:bankivska-sistema-ukrajini-suchasnij-stand-i-tendentsiji-rozvitku-2&catid=71&Itemid=382 (дата звернення: 21.05.2024).

29. Лаговська О. А., Новак О. С., Лоскоріх Г. Л. Ризики похідних фінансових інструментів у діяльності комерційних банків. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 3. С. 171-178.

30. Левкович О. В., Райгородська Ю. Ю. Удосконалення банківських послуг з метою підвищення їх прибутковості. *Ефективна економіка*. 2023. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_5_62 (дата звернення 11.05.2024).

31. Любіч О. О., Олійник Д. І., Свистун А. О. Стратегічні імперативи функціонування банків державного сектору на повоєнному етапі. *Фінанси України*. 2023. № 4. С. 36-54.

32. Марина А. С., Яценко Є. І. Тенденції розвитку банківського сектору України. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 71. С. 165-170.

33. Матвієнко П.В. Становлення банківської системи незалежної України. *Економіка та держава*. 2007. № 5. С. 53-57.

34. Муравський О. А., Шевчук Д. В. Становлення та розвиток банківської системи України. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2020. Т. 25, Вип. 5. С. 110-116.

35. Офіційний сайт Національного банку України: Показники банківської системи. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593 (дата звернення 10.01.2024).

36. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.00 р. №2121-III (редакція від 27.04.2024). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення 11.05.2024).

37. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 р. №679 (редакція від 19.04.2024). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14> (дата звернення 11.05.2024).

38. Прокоф'єва О. В. Розвиток банківського сектору України в умовах воєнного стану. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 8. С. 108-112.
39. Рилова К.О. Менеджмент проблемних банків у процесі стабілізації банківської системи України (на прикладі санаційного банку). Магістеріум. Економічні студії. 2014. Вип. 56. С. 97-101.
40. Римар М.В., Тушницький А.Р. Банківська система України: процес становлення і проблеми розвитку. *Проблеми економіки та управління*. 2010. № 684. С. 47-51.
41. Савчук С. С. Становлення правової регламентації банківської діяльності в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Вип. 2(1). С. 91-96.
42. Світлична В.Ю. Організаційні аспекти здійснення банківського фінансового моніторингу. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск 15. С. 739-744
43. Сугоняко О. Банки України: економіка і практика. *Банківська справа*. 1996. № 4. С. 49-55.
44. Шемаєва Л.Г. Безпековий вимір фінансової політики забезпечення економічного зростання в Україні та ін. ; за ред. Я.А. Жаліла. Київ : НІСД, 2018. 132 с.
45. Юхименко Т. В. Топологічна модель інноваційного розвитку банківського сектору України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 6. С. 135-141.
46. Яворська Н. П., Баланюк М. В. Формування механізмів розвитку підприємств банківського сектору: аналіз зарубіжного досвіду. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 16(2). С. 170-174.